

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

VOORWOORD

Op het moment dat ik dit schrijf, is 2005 net een paar dagen oud. Mondiaal is het jaar rampzalig begonnen en het gemoed van velen wordt deze dagen bezet door de verschrikkelijke gevolgen van de zeebeving in Azië. Het blijkt niet eenvoudig dit te integreren in het voortgaande leven van alledag.

Het hele jaar 2004 was 'integratie' het onderwerp dat de maatschappelijke en politieke gemoederen bezighield. Men discussieerde wat af, meer of minder emotioneel. Integratie, maar dan in de systeemtheorie en de dagelijkse systeempraktijk, blijkt gezien de bijdragen in dit nummer ook een onderwerp te zijn dat de gemoederen van systeemtherapeuten bezighoudt. We hadden het bijna een themanummer kunnen noemen.

In het openingsartikel van *Lemmens, Lowyck, Heireman en Migerode* gaat het om de werkzaamheid van integratieve systeemtherapie. Wat is dat eigenlijk, en waarin onderscheidt het zich van bijvoorbeeld eclectisch werken? Uit onderzoek blijkt dat externe cliëntfactoren en de therapeutische relatie tezamen 70% van de werkzaamheid van een behandeling bepalen. Volgens de auteurs zou bij integratieve therapie op die factoren het accent moeten liggen. Dit botst echter nogal met de hedendaagse verwachting van vraaggestuurde therapie: een specifiek aanbod voor een specifiek probleem door een gespecialiseerde therapeut. Laat de discussie maar losbarsten!

Anne De Grève laat in het tweede, praktijkgerichte artikel zien hoe in een residentiële setting wordt gewerkt aan integratie van de doelen van respectievelijk ouders, kind, omgeving en hulpverleners. In dialoog en samenwerking, in een zo breed mogelijke context, precies op die punten waarvan *Lemmens c.s.* aangeven dat zij het meest van belang zijn, wordt heel concreet en oplossingsgericht aan de hand van een 'evaluatiekompas' gewerkt. Opvallend is dat beide hoofdartikelen afkomstig zijn van Belgische auteurs - vanuit België worden overigens zeer geregeld artikelen ingezonden - waarmee maar gezegd wil worden dat de integratie van publicaties van noorderlingen en zuiderlingen binnen *Systeemtherapie* steeds vastere vormen aanneemt. En dat juichen wij van ganser harte toe.

In dit nummer ook meteen discussie over integratie. *Jolanthe de Tempe* en *Gerbrand van Hout & Frank Dattilio* reageren op elkaar naar aanleiding van een eerder in *Systeemtherapie* verschenen artikel van de hand van *Van Hout & Dattilio*. Is er nu wel of niet sprake van integratie van gedragstherapie en relatietherapie? Is het nu wel of niet een nieuwe stroming in de systeemtherapie?

In *De Praktijk* rafelt *Saskia van Deursen* juist een vorm van integratie, de professional, uiteen. Zij beschrijft de vele verschillende

rollen-op-maat die zij aanneemt binnen een systeembehandeling. Misschien maakt dat het werk ook wel eens zo vermoeiend, dat voortdurende aanpassen en invoegen. Afwisselend is het wel.

In *Onderzoek gesignaleerd* betoogt *Guus van Voorst* dat de gedachte van Larner om systeemtherapie in te delen bij een door hem geformuleerde 'systemische' wetenschap terug is naar 'de meesters en hun magie' en nodeloos polariserend in de discussie over *evidence based*. Larner legt volgens hem te veel de nadruk op het kunstaspect wanneer men het vak beschouwt als integratie van kunst en kunde. Ik zou zeggen: lees het advies van Anderson dat Van Voorst citeert.

Op het congres *Conferentie NVRG in Beweging* verhaalde Adriaan van Dis hoe de integratie van contextuele, analytische, narratieve en constructionistische 'kunde' leidde tot daadwerkelijke kunst. Naast een verder verslag van dit jaarlijkse Nederlandse congres ook een uitgebreid verslag van het 14^e internationale gezinstherapiecongres, de IFTA.

Het nieuwe jaar brengt ook weer veranderingen in de samenstelling van de redactie. Na zeven jaar zijn creatieve, enthousiaste en vakkundige diensten aan *Systeemtherapie* bewezen te hebben, heeft Tim Zwaan de redactie verlaten. Naast zijn grote inzet als onder meer lid van de kernredactie en beheerder van de rubriek *De Praktijk* zullen wij ook de lachsalvo's die hij wist te veroorzaken missen. Maar wij blijven van hem horen, heeft hij beloofd! Ook Anneke van de Vijfeijke heeft de redactie verlaten. Drie jaar heeft zij onder andere de rubriek *Congressen* beheerd en menigeen weten te enthousiasmeren tot het schrijven van een congresverslag. Voor hen in de plaats is Jolanthe de Tempe reeds in april 2004 in de redactie gekomen en komt Lucia van der Sluijs vanaf februari van dit jaar de gelederen versterken.

Als laatste wil ik namens de hele redactie op deze plaats ons oud-redactielid Alice van der Pas feliciteren. Alice van der Pas is tijdens de eerste Lekkerkerker Lecture op 19 november jl. benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Zij is onderscheiden voor haar inspanningen voor de methodiek ouderbegeleiding, waarmee zij het vak naar wetenschappelijk niveau tilde. In juni 2003 promoveerde zij op het proefschrift *A Serious Case of Neglect: The Parental Experience of Child Rearing*, waarvan een uitgebreide recensie is verschenen in *Systeemtherapie* 16.4. Zij maakte jarenlang deel uit van de redactie van *Systeemtherapie* en richtte (o.a.) het tijdschrift *Ouderschap & Ouderbegeleiding* op. Momenteel werkt Alice van der Pas aan een tiendelig *Handboek Methodische Ouderbegeleiding*. De onderscheiding is haar van harte gegund.

Marion van den Ende
Hoofdredacteur